

De opdracht van de huisapotheker anno 2030 bij ziekenhuisopname en ontslag

**Focusdomein
Transmurale zorg**

Een ziekenhuisopname is een stresserende gebeurtenis, zeker voor oudere en kwetsbare patiënten. Wanneer de patiënt weer naar huis mag, wordt hij niet altijd goed opgevolgd. Sommigen nemen de nodige medicatie niet of verkeerd in, wat ernstige gevolgen kan hebben. We geloven dat de beste manier om dat te voorkomen is om de huisapotheker een centrale plaats geven in de opvolging van het medicatiegebruik bij en na een ziekenhuisopname.

De huisapotheker is de meest laagdrempelige zorgverlener. Je loopt er zomaar binnen, zonder afspraak. Je kan er niet alleen voor medicatie terecht, maar ook voor advies. Hij speelt een verbindende rol wanneer de patiënt de overgangen tussen huis en ziekenhuis beleeft en is dé referentie voor medicatie.

Meer info:

Marleen Haems
Projectleider Focusdomein
Transmurale zorg
Vlaams Apothekers Netwerk

0478 23 02 67
marleen.haems@kovag.be

Hilde Deneyer
Algemeen directeur
Vlaams Apothekers Netwerk

0478 777 828
hilde.deneyer@
vlaamsapothekersnetwerk.be

Dit komt omdat de data intelligent worden gebruikt in softwaresystemen waardoor de zorg veel beter wordt. Natuurlijk beschikt de huisapotheker ook over een zeer brede farmacologische kennis en expertise.

Anno 2030: De opdracht van de apotheker bij opname en ontslag

De ziekenhuisopname

De huisapotheker wordt via een automatisch signaal gealarmeerd dat een opname gepland wordt voor één van zijn patiënten. Hij verzamelt alle informatie over het medicatiegebruik. Dit is meer dan een lijstje medicijnen, ook de therapietrouw en eventueel misbruik of overgebruik worden vermeld. De huisapotheker noteert ook de sociale en culturele achtergrond, mogelijke lage gezondheidsvaardigheden, thuissituatie en preventieve acties. Alle info wordt met de patiënt gedeeld.

Er wordt gewerkt met één geïntegreerd multidisciplinair zorgdossier dat voor de patiënt, de eerstelijns en het ziekenhuis toegankelijk is. De huisapotheker controleert of alle info in dit dossier volledig en relevant is. De huisapotheker adviseert de patiënt preoperatief over de juiste gebruiksinstructies van chronische medicatie zoals bloedverduunners en antidiabetica en preoperatieve medicatie. Hij geeft ook advies over de impact van de ziekenhuisopname op het medicatiegebruik, bepaalt mee welke extra informatie relevant is bij de zorgovergang en informeert indien nodig betrokken zorgverstrekkers.

Hoe kan de opdracht van de huisapotheker in de komende jaren evolueren?

In medicatie neemt de huisapotheker een leidende functie. Hij kan, in overleg met de huisarts, herhaalvoorschriften afleveren voor chronische patiënten en begeleiding geven bij de inname. Hij is ook een vertrouwenspersoon, net als de huisarts. Daardoor kan hij bijstaan in preventie en therapietrouw. Dit vertrouwen is noodzakelijk om kwetsbare groepen te identificeren en te begeleiden.

De huisapotheker beschikt over data (bijv. bloedwaarden) en kennis (bijv. verslagen) van de patiënt waarmee hij gericht advies kan geven, ook aan andere zorgverleners en het lokaal beleid. Elke patiënt is uniek en krijgt bij de huisapotheker zorg op maat.

Focusdomein Transmurale zorg

Voorbereiding op het ontslag

De aanwezigheid van de huisapotheker is nodig tijdens een formeel gesprek op het moment van een ontslag. De huisapotheker is het eerste aanspreekpunt na ziekenhuisontslag en is vaak de eerste zorgverstrekker die de patiënt na zijn ontslag contacteert. Om de continuïteit, het juiste medicatiegebruik en de juiste geneesmiddelen in voorraad te hebben, wordt de huisapotheker geïnformeerd via een digitale ontslagbrief over de opname, verblijf en ontslag. Deze digitale ontslagbrief wordt verzonden zodra het ontslag van de patiënt vaststaat.

Eens de patiënt het ziekenhuis verlaat, krijgt hij alle geneesmiddelen van zijn huisapotheker. Uitzondering hierop is een beperkte lijst van specifieke specialistische geneesmiddelen waarvoor de aflevering en terugbetaling enkel via het ziekenhuis kan gebeuren. De huisapotheker wordt in dat geval rechtstreeks door het ziekenhuis (digitaal) verwittigd van deze aflevering en bijhorende specifieke informatie. Zo blijft er één aanspreekpunt, zodat het totaal overzicht van het medicatiegebruik – dat transmuraal en digitaal wordt gedeeld – goed kan worden gecoacht. De ‘thuis-medicatiereconciliatie’ wordt uitgevoerd door de huisapotheker. Hierbij gaat er aandacht naar de juiste gebruiksinstructies, de therapietrouw en de kennis van de patiënt. Daarnaast kan uitzonderlijk in specifieke gevallen voorzien worden om medicatie voor maximaal drie dagen te voorzien vanuit het ziekenhuis wanneer de situatie van de patiënt daarom vraagt.

Het belang van informatieoverdracht

Informatie- en kennisoverdracht tussen de ziekenhuisapotheker en huisapotheker is hoognodig, zowel schriftelijk als mondeling. Om die informatieoverdracht te faciliteren

legt de liaison-apotheker de brug tussen de kennis van de ziekenhuisapotheker en de kunde van de huisapotheker. Een liaisonapotheker is een rol die een eerstelijnsapotheker (tijdelijk) opneemt op niveau van het ziekenhuis. Hij kent de eerste lijn door ervaring. Hij staat het ziekenhuis bij in het ontslag van complexe patiënten, zorgt voor volledige informatiedoorstroming, anticipeert op eventuele problemen en adviseert het ziekenhuis hoe deze kunnen verholpen worden. Na enkele jaren en optimalisatie zal de functie van liaisonapotheker minder intensief worden.

Zorg voor de chronische patiënt

De huisapotheker beheert het gebruik van originele en generische medicatie, gaat na of de patiënt alle medicatie heeft om het weekend te overbruggen en of de pijnmedicatie voldoet. Daarnaast zien we de huisapotheker anno 2030 als een medicatiecoach voor de patiënt.

Dit gebeurt door met de patiënt in gesprek te gaan. De huisapotheker kent de noden van de individuele patiënt. Hij kan onderscheid maken tussen de verschillende problemen en kan zijn coaching daaraan aanpassen. De huisapotheker is ook goed geplaatst om te evalueren in welke mate de medicatie de doelen van de patiënt ondersteunt. Met automatisch gegenereerde signalen, contacteert de huisapotheker andere zorgverstrekkers voor overleg of oriëntatie.

Conclusie

Om medicatie gerelateerde problemen tijdens de ziekenhuislus te voorkomen is een aanpak waarbij de patiënt centraal staat en de huisapotheker een ondersteunende, adviserende rol speelt, essentieel. Het digitaal geïntegreerd gezondheids- en welzijnsdossier, dat vanuit de patiënt, de eerste en tweede lijn toegankelijk is, is daarbij essentieel.